

ІНСТИТУТ
педагогічної освіти
і освіти дорослих
імені Івана Зязюна
НАПН України

Круглий стіл

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК
ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ВІД ТЕОРІЇ - ДО ПРАКТИКИ

5 грудня 2024 р.

НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ДОРΟΣЛОЇ ЛЮДИНИ

Боярська-Хоменко А. В.
доктор педагогічних наук,
доцент кафедри освітології та
інноваційної педагогіки
ХНПУ імені Г.С.Сковороди

Сутність і значення неперервної освіти

«Освіта – це життя, а усе життя – це навчання, тому в освіті немає кінцевої крапки»

Е. Ліндеман

Неперервна освіта є процесом, який триває впродовж життя, спрямований на забезпечення розвитку творчого потенціалу особистості, усебічного збагачення духовного світу людини, що сприяє систематичній цілеспрямованій діяльності людини щодо освоєння й удосконалення знань, умінь і навичок, які здобуті в загальних і спеціальних установах, а також завдяки самоосвіті

Енциклопедія освіти

Поняття «неперервна освіта» розглядається як:

- філософсько-педагогічна концепція, згідно з якою освіта трактується як процес, що охоплює усе життя людини;
- важливий аспект освітньої практики на різних ступенях системи освіти, що представляє її як постійне цілеспрямоване освоєння людиною соціокультурного досвіду різних поколінь;
- принцип організації освіти на загальнодержавному та регіональному рівнях;
- принцип реалізації державної політики у галузі освіти;
- сучасна світова тенденція в галузі освіти;
- парадигма науково-педагогічного мислення.

Вигоди від неперервної освіти

Проблеми, які зумовлюють потребу у неперервному навчанні

Мета неперервної освіти

цілісний розвиток особистості протягом життя, підвищення її професійної і соціальної адаптації в швидкозмінюваному сучасному суспільстві; розвиток її здібностей і можливостей, де головну позицію ідеї посідає людина, її особистість, бажання й прагнення постійного розвитку.

Завдання неперервної освіти

створення умов для всебічного гармонійного розвитку кожної людини, незалежно від віку, попередньо здобутої професії або спеціальності, місця проживання, але з обов'язковим урахуванням її індивідуальних особливостей, мотивів, інтересів, ціннісних настанов

Роль неперервної освіти

для людини – це процес формування й задоволення її пізнавальних запитів та духовних потреб, розвитку задатків та здібностей у мережі державно-суспільних навчальних закладів і шляхом самоосвіти

для держави – провідна сфера соціальної політики зі забезпечення сприятливих умов загального й професійного розвитку кожної особистості

для суспільства – механізм розширеного відтворення його професійного та культурного потенціалу, умова розвитку суспільного виробництва, прискорення соціально-економічного прогресу країни

для світового товариства – спосіб збереження, розвитку і взаємозбагачення національних культур та загальнолюдських цінностей, важливий чинник й умова міжнародного співробітництва в галузі освіти та вирішення глобальних завдань сучасності

Функції неперервної освіти

1. Адаптивна – пристосування до нових вимог життя в суспільстві, що змінюється.
2. Компенсуюча – відтворення освітніх можливостей, які раніше були відсутні або втрачені.
3. Розвивальна – збагачення діяльнісних можливостей людини та її духов
4. Аналітична – дослідження й аналіз чинників, що впливають на потребу громадян у неперервній освіті.
5. Перетворювальна – зміна освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня людини впродовж життя, а також інтелектуального та культурного рівнів суспільства.
6. Прогностична – наукове передбачення розвитку людини і суспільства.
7. Комунікативна – передача соціального досвіду від покоління до покоління.
8. Заохочувальна – стимулювання освітніх потреб людиного світу

Принципи неперервної освіти

Принцип 1. Нові базові знання і навички для всіх

Принцип 2. Збільшення інвестицій в людські ресурси

Принцип 3. Інноваційні методики викладання й навчання

Принцип 4. Нова система оцінки отриманої освіти.

Принцип 5. Розвиток наставництва й консультування

Принцип 6. Наближення освіти до місця проживання

Тенденції розвитку неперервної освіти в Україні

1. Зростання ролі людського капіталу у прирості національного багатства
 2. Несприятливі демографічні тенденції
3. Прискорення темпів оновлення професійних знань
4. Утвердження в європейському освітньому просторі концепції «освіти протягом життя»

Напрями реформування системи освіти

- забезпечення всебічної готовності громадян до одержання освіти будь-якого рівня;
- досягнення якісно нового рівня в оволодінні базовими навчальними дисциплінами соціально-гуманітарного та профільного циклів;
- створення умов для задоволення освітніх і професійних потреб особистості та можливостей її вдосконалення завдяки неперервній освіті, зокрема, перепідготовці та підвищенню кваліфікації

Основні компоненти неперервної освіти

- 1) навчання грамотності в широкому сенсі (зокрема комп'ютерній, функціональній, соціальній);
- 2) професійне навчання, що охоплює професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації;
- 3) загальнокультурну додаткову освіту, не пов'язану із трудовою діяльністю

Законодавство

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОСВІТУ

СТАТТЯ 3
18

СТАТТЯ 8

СТАТТЯ

Освіта дорослих у структурі освіти впродовж життя

Стандарт формалізації освіти (та відповідного навчання) за глосаріями МСКО та ОЕСР, що актуальний для освіти дорослих

№ з/п	Вид освіти (навчання) за ознакою формалізації	Головні ознаки (слова)	Сутнісний функціонал
1	Формальна (формальне навчання – результат формальної освіти)	Інституціолізована, здійснюється за участю державних та визнаних приватних організацій, а їхні освітні програми і відповідні освітні кваліфікації визнані національними та/або субнаціональними органами освіти, первинна, ієрархічна.	Основна, Інституціалізована
2	Неформальна (неформальне навчання – результат неформальної освіти)	Інституціолізована, здійснюється освітнім провайдером, додаткова (до формальної освіти), доступна для всіх, не потребує застосування безперервної структурованої освітньої траєкторії, здебільшого призводить до кваліфікацій, що не визнаються як формальні національними або субнаціональними органами освіти, або взагалі не завершується присудженням кваліфікацій, має освітні програми (зазвичай короткотермінові), що спрямовані на професійне, соціальне, культурне й інше вдосконалення, зокрема програми позашкільної освіти.	Додаткова, інституціалізована
3	Інформальна (інформальне навчання – результат інформальної освіти)	Неінституціолізована (самоорганізована), менш структурована, ніж формальна і неформальна освіта, відбувається в повсякденному житті, її спрямованість визначається самотійно.	Самоосвіта, неінституціалізована

Дякую за увагу!

